

[Formanden.]

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende ophævelse af visse bestemmelser om tab af valgret og valgbarhed til offentlige forsamlinger eller råd).

(Første behandling findes i tidenden sp. 476, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 13).

Der var ikke stillet ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Alfred Jensen, Ragnhild Andersen og Aksel Larsen:*

Til § 1.

1) Foran den foreslåede ændring til § 291 indsættes:

„Til § 206.

Paragraffen udgår.“

2) Efter den foreslåede ændring til § 291 udgår de foreslåede ændringer til §§ 306 og 307, og i stedet indsættes:

„Til §§ 305, 306, 307 og 308.

Paragrafferne udgår.“

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Holger Eriksen): Udvalgsbehandlingen har været meget kortvarig. Foruden det sættende møde har der kun været holdt et eneste møde, hvor man drøftede muligheden af på forskellige punkter at foretage ændringer, nærmest i skærpende retning; men da der ikke var udsigt til, at der kunne skabes enighed om sådanne ændringsforslag, blev resultatet, at der ingen blev stillet, og jeg skal på flertallets vegne anbefale, at man vedtager forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg. Forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg skal jeg på hele udvalgets vegne anbefale til vedtagelse.

Alfred Jensen: Jeg har af betænkningen set, at udvalget i det par møder, det har

holdt, har behandlet de spørgsmål, som blev ført frem i debatten ved lovforslagets første behandling. Det kan naturligvis være meget godt, at man har drøftet de tanker, som dér blev ført frem, men det er aldeles utilfredsstillende, at man ikke af betænkningen kan se noget om, hvorfor man ikke har taget disse spørgsmål op til realitetsbehandling. Jeg konstaterer jo nu, at udvalgets ærede ordfører ej heller giver nogen begrundelse for, at man ikke har taget stilling til de ændringer, man har drøftet eventuelt at foreslå. Jeg betragter det nemlig ikke som nogen begrundelse, at mindretallet ikke har villet være med til den affattelse af lovforslaget om ændringer i loven om kommunale valg, som ministeren har foreslået; det afgørende må vel være, om der hos udvalgsflertallet har været forståelse for de synspunkter, der har været ført frem. Hvorvidt der har været det, kan jeg ikke se af betænkningen, ej heller kunnet opfatte af ordførerens tale. Jeg ved ikke, om jeg senere kan få svar på mine spørgsmål.

Den kommunistiske gruppe er ikke tilfreds med den måde, hvorpå de synspunkter, jeg på min gruppes vegne har fremført, er blevet behandlet. Derfor har vi, som jeg bebudede, stillet ændringsforslag til lovforslaget om ændringer i lov om kommunale valg. Til lovforslagets § 1 stiller vi to ændringsforslag. Det første går ud på, at den foreslåede nye § 33 a skal udgå. Jeg har tidligere fremhævet vort principielle synspunkt vedrørende spørgsmålet om valgret og valgbarhed. Vi har den opfattelse, at valgret og valgbarhed ikke bør knyttes sammen med skattebetalingskravet; det har jeg talt for. Vi hilser naturligvis med glæde, at man med hensyn til valgretten har frafaldet skattekravet, men vi finder det urimeligt, at man ikke har gjort det samme, når det drejer sig om valgbarheden. Jeg kan sige, at hvis man ville have opretholdt den bestemmelse, der var gældende ved valget i 1954, så kunne vi have akkviesceret i denne omgang ved en sådan ordning. Men det har man jo ikke gjort; man har tværtimod skærpet bestemmelsen, sådan at den pågældende ikke alene skal have betalt kommuneskat i en længere periode, men også skat til staten, herunder folkepensionsbidraget. Det er en skærpeelse, som betyder,

[Alfred Jensen.]

at mange, der er kvalificeret til at komme ind i de kommunale råd, ikke vil være valg-bare, fordi de ikke har betalt de skattebe-løb, som efter lovforslagets ordlyd skal være indbetalt. Jeg understreger, hvad jeg alle-rede gjorde opmærksom på ved første behandling, at den omstændighed, at en vælger står i skatterestance, ikke behøver at betyde, at han har uorden i sin økonomi og livsførelse, ej heller at han er uvillig til at betale skat. Det kan skyldes, at han står over for økonomiske besværligheder, der hidrører fra sygdom eller arbejdsløshed. Derfor er det ikke rimeligt at opretholde bestemmelser af denne art, og da det altså drejer sig om en skærpelse, stiller vi ændringsforslag om, at den nævnte bestem-melse udgår af § 1.

Vort andet ændringsforslag, også til § 1, går ud på, at der indføjes en ny paragraf i den kommunale valglov. Den går ud på, at i vælger, som på grund af sygdom ikke er i stand til at møde frem på valgstedet, også skal have mulighed for at stemme pr. brev. Jeg skal ikke her motivere dette for-slag. Det gjorde jeg ved første behandling, og det har jeg gjort før; jeg skal bare gøre opmærksom på, at vi tidligere har været medforslagsstillere til et ændringsforslag svarende til det, vi her stiller. Det var, da folketingsvalgloven var til behandling i sam-lingen 1952-53. Da stod det ærede medlem hr. Helge Madsen og jeg som forslagsstillere til et sådant ændringsforslag. Vi stod sam-men, ikke fordi vi uden for udvalget havde søgt kontakt med hinanden, men fordi vi i det udvalg, der behandlede folketingsvalg-loven, havde givet udtryk for de samme synspunkter og mente, at en ændring her var tiltrængt. Derfor stod vi sammen som forslagsstillere ved anden behandling af folketingsvalgloven i 1953, og jeg håber, at det, der førte os sammen dengang, også vil gøre sig gældende nu og på en sådan måde, at vi får et resultat ud af vore bestræbelser enten nu ved anden behandling eller ved tredje behandling.

Jeg kan godt sige, at vi ikke ønsker at akkviescere ved, at man blot og bart af-viser det ændringsforslag, vi her har stillet. Det er ganske urimeligt, at man berøver adskillige tusinder, der er ramt af sygdom, muligheden for at deltage i valget under

henvisning til hospitalsfreden. Man ved dog, at tusinder af syge og svagelige ikke be-finder sig på hospitalerne, og derfor er det ikke rimeligt, selv om man har den und-skyldning med hospitalsfreden — som jeg ikke anerkender — at man berøver dem muligheden for at komme til at afgive deres stemme.

Jeg skal anbefale de to ændringsforslag, som vi har stillet til lovforslaget om kom-munale valg.

Det andet lovforslag, lovforslaget om ænd-ring i lov om offentlig forsorg, er jo omtalt lige så kortfattet i udvalgsbetænkningen som det lovforslag, jeg nys beskæftigede mig med. Heller ikke her er der sagt noget om, hvad udvalget har drøftet; der siges blot, at hele udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse uforandret. Det vil altså sige, at den, skal vi sige spagfærdige henstilling, som socialministeren i sin fremsættelse har rettet om, at man udvidede lempelserne i lov-forslaget, ikke er blevet taget til følge. Vi ville med sympati have set på, om man havde fulgt ministeren i hans ønske om en udvidelse. Som lovforslaget nu foreligger, er det aldeles utilfredsstillende, og derfor foreslår vi, at der sker en ændring i dets affattelse, idet vi stiller to ændringsforslag til § 1. I det ene står, at § 206 skal udgå af loven om offentlig forsorg, og det andet går ud på, at den af ministeren foreslåede affat-telse af §§ 306 og 307 ændres til, at §§ 305, 306, 307 og 308 udgår. Samtlige de para-graffer, jeg her har omtalt, indeholder de retsvirkninger, som modtagelse af kom-munehjælp medfører med hensyn til valgret og valgbarhed.

Vi har den opfattelse, at det at være fattig ikke bør medføre tab af valgret og valg-barhed, og det har vi givet udtryk for både under forhandlingerne om grundlovsfor-slaget og ved behandlingen af folketings-valgloven. Vi har den opfattelse, at når man kan se bort fra straf og folks vandel i øvrigt i spørgsmålet om valgret, bør man også rense loven om offentlig forsorg på en sådan måde, at ingen på grund af fattigdom be-røves retten til at deltage i valg og at være valgbar. Vi er nu ikke gået så vidt, men vi har kun foreslået, at kommunehjælps mod-tagelse ikke skal medføre tab af valgret og valgbarhed. Jeg gør opmærksom på, at den kommunistiske gruppe tidligere har stillet

[Alfred Jensen.]

et sådant forslag, idet vi i 1952-53 fremsatte et lovforslag herom, som imidlertid ikke blev færdigbehandlet. I næste folketingsår fremsatte den daværende socialminister, det ærede medlem hr. Strøm, et lovforslag om at afskaffe kommunehjælpens retsvirkninger med hensyn til valgret og valgbarhed, og dette forslag var praktisk talt af samme indhold som det, vi havde fremsat; men heller ikke det lovforslag blev færdigbehandlet. Vi har den opfattelse, at vi nu må nå frem til at gøre rent bord med hensyn til virkningerne af kommunehjælpen, og derfor har vi stillet vore ændringsforslag, som jeg anbefaler til vedtagelse af folketinget.

Jens Chr. Christensen: Som det fremgår af udvalgsbetænkningen, kan venstre ikke medvirke til at fremme forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg. Vi har ikke villet stille ændringsforslag denne gang, som vi gjorde det for 4 år siden, da et tilsvarende lovforslag var til behandling her i tinget. Dengang kunne vort, efter hvad vi selv mente, fornuftige forslag ikke vedtages, og endnu mindre chancer mener vi vi ville have under den flertalsregering, vi har i øjeblikket.

Venstre er af den opfattelse, at den ændring i den kommunale valglov, som flertalsregeringen her vil gennemføre, lige så vel som den ændring, samme flertal gennemtrufede for 4 år siden, afgjort er i strid med noget af det sundeste og bedste i vor kommunale opbygning: det princip, at den borger i et kommunesamfund, der vil have medindflydelse på kommunens anliggender af såvel økonomisk som kulturel art, også selv må være med til efter evne at bære kommunens økonomiske byrder.

For mig at se er der et skærende misforhold mellem socialdemokraternes indstilling til denne lov og deres indstilling i de foreninger, hvor de selv har hovedindflydelsen. Jeg tænker her på Agnete Hansen-sagen fra Århus. Når Agnete Hansen ikke vil stå som medlem af en bestemt fagforening, skal hun selvfølgelig ikke have indflydelse på denne forenings anliggender. Det er helt i sin orden, men desuden mener socialdemokraterne, at når Agnete Hansen ikke vil være medlem af den pågældende fagforening, skal hun også fratages mulighederne for at tjene

til livets opretholdelse. Kan eller vil socialdemokraterne ikke indse den brutale forskelsbehandling, man lægger for dagen, når det drejer sig om fagforeningerne, og når det drejer sig om nærværende lovforslag? Venstre ønsker ikke, at vi skal tage brødet fra vore medmennesker. Vi ønsker kun, at den forsømmelige skatteyder fratages medindflydelse på det kommunale styre. Pligt og rettigheder er to sider af samme sag; men lovforslaget tilsigter kun at forøge rettighederne, og det mener venstre er forkert; derfor vil vi stemme imod lovforslaget, lige så vel som vi vil stemme imod de ændringsforslag, som er stillet af den kommunistiske gruppe.

Poul Sørensen: Som det fremgår af betænkningen, kan det konservative folkeparti ikke medvirke til at gennemføre forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg. Jeg skal ikke gentage de betragtninger, jeg på mit partis vegne fremførte ved sagens første behandling. Det har ikke været muligt i udvalget at vinde lydhørhed for disse vore synspunkter, og derfor kan vi ikke medvirke til at gennemføre lovforslaget.

De ændringsforslag, der er stillet fra kommunistisk side, vil vi stemme imod.

Forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg kan vi støtte; heller ikke her har jeg nogen bemærkninger at gøre ud over de bemærkninger, jeg gjorde ved første behandling. Udvalget har indstillet lovforslaget til vedtagelse uændret, og det kan det konservative folkeparti som sagt støtte.

Aage Fogh: Jeg vil anbefale at stemme for de to lovforslag, hvoraf det ene har hele udvalgets tilslutning og det andet har flertallets tilslutning, og jeg vil anbefale at stemme imod de ændringsforslag, der er stillet uden for betænkningen.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Jeg vil først sige lidt om de ændringsforslag, der er stillet til forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg af det ærede medlem hr. Alfred Jensen m. fl. på det kommunistiske partis vegne, og som går ud på, dels at man skal fratage den bestemmelse, som er indsat i forslaget, om, at det er en betingelse for at kunne indtræde i de

[Indenrigsministeren.]

kommunale råd, at vedkommende har betalt sine skatter, dels at man skal give adgang for syge til at afgive stemme pr. brev.

Hvad angår det første, så har man ganske vist i lovforslaget strammet skattebetalingsreglen noget, idet man har foreslået, at det skal være alle skatter, der skal være betalt; men det er gjort for at skabe en enkel og let forståelig regel. Man har ikke villet skelne mellem kommune- og stats-skatter, men har simpelt hen sagt, at der ingen restance må være.

Spørgsmålet om syges stemmeafgivning har været behandlet flere gange. Det ærede medlem hr. Alfred Jensen henviste til den behandling, det fik, da man behandlede folketingsvalgloven. Da havde man jo en længere drøftelse dels i valglovskommissionen, dels her i tinget. Når det ærede medlem mener, at det ærede medlem hr. Helge Madsen var medforslagsstiller, må det bero på en misforståelse. Det var ikke tilfældet. Hvad der er foregået i udvalget eller i kommissionen dengang, hvilke drøftelser man dér har haft, ved jeg naturligvis ikke, men det kommunistiske parti var altså ene om at stille forslaget.

Jeg har tidligere begrundet, hvorfor det ikke ville være rigtigt at indføre en sådan ændring for de kommunale valg alene. Når spørgsmålet blev behandlet så grundigt dengang, da folketingsvalgloven var til behandling, først i kommissionen og derefter her i tinget, dels i udvalget, dels ved drøftelserne her i salen, mener jeg, at man indtil videre må betragte dette spørgsmål som afgjort. I 1953 blev et forslag af det ærede medlem på linje med det, vi nu her behandler som ændringsforslag, forkastet med 119 stemmer mod 7, medens 7 medlemmer undlod at stemme. Det vil altså sige, at der her i tinget var et stort flertal for ikke at give de syge adgang til at stemme pr. brev, og begrundelsen var den samme, som jeg fremkom med ved første behandling, at man mente, det ville være urimeligt at bringe denne forstyrrelse ind i de syges forhold dels på hospitalerne, dels også i hjemmene, idet man kunne forudse, at syge mennesker kan blive udsat for et vist pres. Hvis man vedtog en sådan bestemmelse, kunne man simpelt hen ikke holde agitatio-

nen borte, hverken fra hospitalerne eller fra hjemmene — og det gælder både den personlige agitation og agitationen ved tryksager og andre henvendelser til de syge.

Jeg må altså holde fast ved, at det ikke vil være betimeligt i øjeblikket at gennemføre nogen ændring på dette område, og derfor må jeg anbefale at stemme imod de stillede ændringsforslag.

Det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen udtalte, at han mente, at de, som skulle være med til at vælge kommunalbestyrelsen, også skulle være med til at bære de byrder, som det fælles styre pålægger borgerne. Derom er der ikke nogen uenighed, det er jeg fuldstændig enig i, men jeg mener, det hører ind under skatteinddrivningen. Ved dette lovforslags første behandling besværede det ærede medlem sig over, at disse inddrivelsesregler, særlig angående tilbageholdelse af løn, var for slappe, således at man ikke kunne få inddrevet skatten hos lønmodtagerne ad den vej; men jeg har siden da fremsat et lovforslag herom, så den begrundelse gælder altså ikke mere. Jeg vil derfor fastholde det standpunkt, at det er gennem skatteinddrivningen, man skal sørge for, at alle — og det er et fuldstændig rigtigt princip — skal være med til at bære de byrder, loven påligner dem. Men jeg mener ikke, at dette bør kædes sammen med stemmeretten, og derfor har jeg altså heller ikke stillet noget hertil sigtende ændringsforslag.

Jeg vil anbefale, at man stemmer for lovforslaget, sådan som det foreligger.

Holger Eriksen: Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til de udtalelser, det ærede medlem hr. Alfred Jensen fremsatte. I og for sig forstår jeg ikke rigtig hans indstilling. Havde jeg været i hans sted, ville jeg have glædet mig over, at man nu har fjernet de sidste bestemmelser om skattebetaling som betingelse for valgret, men i stedet har han valgt at udtrykke sin sorg og til en vis grad også harme over, at man nu forlanger, at den mand, der skal indvælges i et kommunalråd, skal have betalt sin skat.

Naturligvis har det ærede medlem ret i, at den omstændighed, at man står i skatte-restance, ikke altid behøver at skyldes, at man selv har været uefterrettelig med betalingen. Der kan ske økonomiske for-

[Holger Eriksen.]

styrrelser, det skal jeg være den første til at indrømme. Men i almindelighed tror jeg man kan fastslå, at den, der ikke er i stand til at få betalt sine skatterestancer, ikke er den rigtige til at ordne andre folks og dermed også kommunestyrets forhold. Jeg tror navnlig, at den, der selv står i en stor skatterestance, vil være uegnet til at træffe de beslutninger, der i almindelighed er nødvendige for at få skatten inddrevet, og da et folkestyre nu engang ikke kan bestå på noget som helst andet grundlag end det, hvor man sørger for, at der skabes dækning for de bevilgede udgifter, følger også deraf, at man er nødt til at sørge for, at skatterne kommer ind. Jeg tror, det ville være et skråplan at komme ind på at vælge folk, som på grund af deres egne forhold, hvad enten disse nu er dem selv utilregnelige eller ej, er i samme situation som dem, man skal inddrive skatterne hos. For flertallet gælder det jo ofte, at de pågældende godt kunne betale, men bare ikke vil.

Så talte det ærede medlem for jeg ved ikke hvilken gang om spørgsmålet om at udelukke de syge vælgere fra at stemme. Jeg ved naturligvis godt, at de, der ikke har tænkt tilstrækkeligt over problemet, i almindelighed reagerer ved tanken om, at de syge ikke skal have lov til at afgive deres stemme; men der må jo også tages andre ting i betragtning. Først og fremmest må man være klar over, at det rent partipolitisk intet betyder, fordi sygdommen rammer de forskellige vælgergrupper forholdsvis med samme styrke. Men spørgsmålet kan naturligvis også ses ud fra et vælgersynspunkt — det er det, det ærede medlem gør — og gør man det, må man indrømme, at det naturligvis kan være bittert for en stærkt politisk interesseret vælger at skulle være afskåret fra at stemme. Men hvis man vil gennemføre ændringer på dette punkt, sker der jo ikke bare det, den højtærede indenrigsminister talte om. Nej, når man har sagt A, må man også sige både B og C, så kan man ikke nøjes med at medtage dem, der ligger på hospitaler og klinikker, så må man også sørge for, at de, der ligger syge rundt omkring i hjemmene, får mulighed for at stemme.

Skal man gøre det, går hemmeligheden ved stemmeafgivningen tabt, og jeg anser

det for at være en af demokratiets grundpiller, at ingen uvedkommende har mulighed for at kontrollere stemmeafgivningen. Jeg forstår godt, at det ærede medlem, som jo er kendt med metoder i andre lande, hvor man ikke har hemmelig stemmeafgivning, men hvor man ligefrem sætter en ære i at kontrollere stemmeafgivningen, ikke lægger nogen særlig vægt herpå. Men det ærede medlem må undskylde os andre, at vi nu engang tror, at det er meget væsentligt, at man får lov til at stemme, uden at stemmesedlen bliver kontrolleret.

Med hensyn til det ærede medlems ændringsforslag vedrørende kommunehjælpens retsvirkninger kan jeg sige, at mit parti naturligvis rent principielt stadig indtager samme standpunkt, som da den tidligere socialminister, det ærede medlem hr. Strøm, i sin tid fremsatte sit lovforslag. Principielt mener vi ikke, man bør gøre stemmeretten afhængig af, hvilken hjælp folk har fået, og deraf følger også, at vi er parat til at lade dem, man kalder de asocielle elementer, afgive stemme. Jeg tror ikke, der er nogen som helst risiko forbundet hermed, for jeg tror ikke, at så meget som 1 pct. af denne kategori vil benytte stemmeretten. Derimod ved jeg, at en gennemførelse af en sådan bestemmelse ville betyde store besparelser. Jeg ved fra socialkontorer, at en ajourføring på dette område medfører meget store udgifter; men da det ikke har været muligt at skaffe flertal herfor, må man vente med det til en anden gang. Det har vist sig, at lovgivningen på dette område er blevet forbedret fra det ene år til det andet, og det sidste ord i denne sag er ikke sagt endnu.

Jeg forstår ikke, at det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen vil blive ved at fremføre påstanden om, at den valglov, man nu vil gennemføre, og den, man gennemførte sidst, bryder med princippet om, at de, der vil være med til at lede en kommune, også efter evne skal være med at bære byrderne, for der findes jo ikke en eneste borger — det er sagt så tit, og det ærede medlem kommer ikke uden om det — som ikke er med til at bære de kommunale byrder. Kommunerne får i væsentlig grad deres indtægter gennem ejendomsbeskatningen, og det er jo ikke bare de formelle ejere, som må bære disse skatter, det er også lejerne og dem, der er beskæftiget hos de formelle ejere, og således

[Holger Eriksen.]

kommer alle til at yde deres bidrag; der er altså ikke her grundlag for at skille nogle ud og sige, at de ikke skal have stemmeret.

Endvidere forbavser det mig uhyre meget, at det ærede medlem på dette område kunne finde en parallel til den såkaldte Agnete Hansen-sag fra Århus. Det er mig fuldstændig umuligt at fatte, at der skulle være nogen som helst forbindelse mellem den kommunale valgret og den omstændighed, at det skaber uro på en arbejdsplads, at en af de ansatte, ganske vist kun en løst ansat, gerne vil have del i alle goderne, men ikke i øvrigt vil være solidarisk med de andre. Men om det skal jeg naturligvis ikke optage nogen diskussion her. Skulle jeg det, kunne jeg jo også komme ind på, hvordan det under den såkaldte mejeristrejke gik dem, der var villige til at levere deres mælk, men havde det uheld at få spandene væltet, inden de kom til mejeriet.

Formanden: Jeg henstiller, at man ikke fjerner sig alt for meget fra emnet.

Alfred Jensen: Jeg skal nok holde mig til emnet. Det, det drejer sig om, er jo de problemer, den kommunistiske gruppe har fremdraget ved at stille ændringsforslag til de to lovforslag til denne anden behandling.

Jeg vil gerne til den højtærede indenrigsminister sige, at det forekommer ikke mig, at valgloven bliver mere enkel og let forståelig ved den bestemmelse, der nu foreslås indføjet om adgangen til at indtræde i de kommunale råd; tværtimod forekommer det mig, at den bliver mere indviklet, end den har været før. Hvis det drejer sig om at gøre loven let overskuelig og enkel, må man slette den bestemmelse; så opnår man den enkleste affattelse både for den vælger, der skal sætte sig ind i loven, og for administrationen.

Ministerens sagde, at det vist beroede på en misforståelse, at det ærede medlem hr. Helge Madsen i 1953 skulle have været medforslagsstiller til ændringsforslaget om, at de syge skulle have valgret. Jeg må erkende, at det beror på en misforståelse. Men når det er sagt, vil jeg gerne pege på, at vi dog har haft visse fælles synspunkter i denne sag, det vidner stemmetallene om, idet 7 medlemmer stemte for ændringsforslaget og 7

undlod at stemme; disse tal viser, at der har været forståelse for de tanker, som lå bag dette ændringsforslag. Jeg kan ikke se, at den omstændighed, at der var mange, der stemte imod, skulle være ensbetydende med, at ændringsforslaget ikke var tiltrængt og ikke burde være vedtaget. Ministeren fremførte som argument hensynet til de syge og til hospitalsfreden. Men hvordan kan det være, at man kan klare disse problemer i Norge, Sverige og andre lande uden at krænke stemmehemmeligheden? I hvert fald bliver den ikke krænket mere, end at der ikke er nogen, der taler om, at der ikke er demokrati i Sverige og Norge. Altså er det muligt at gennemføre denne ændring, blot man har vilje dertil. Jeg tror, at vi også i Danmark vil opnå at få forholdet ændret; derfor har vi stillet vort ændringsforslag før; derfor stiller vi det igen og vil blive ved at stille det, indtil denne sag bliver ordnet i overensstemmelse med de ønsker, der er i befolkningen på dette punkt.

Jeg har også et par bemærkninger til det ærede medlem hr. Holger Eriksen. Det ærede medlem har afvist vort ændringsforslag om at afskaffe den bestemmelse, hvorefter skattebetaling skal være en betingelse for indtræden i de kommunale råd, og det ærede medlem bebrejder mig, at jeg ikke har udtrykt glæde over, at skattebetaling ikke mere skal være nogen valgets betingelse. Det gjorde jeg ved første behandling, og jeg har også gjort det nu ved anden behandling. At jeg så beskæftiger mig mere med den sorte plet, der er i lovforslaget, er en sag for sig; det er nemlig dér, problemet ligger, og det kan ikke klares med nogle bemærkninger om, at den person, der ikke har betalt sin skat rettidigt, ikke bør kunne indtræde i en kommunes ledelse og være med i administrationen af den. Det ærede medlem erkendte dog, at der er adskillige, som ikke er uefterrettelige i deres økonomiske forhold, men som på grund af økonomiske vanskeligheder, de ikke selv er skyld i, ikke er i stand til at klare deres skattebetaling, og det er rigtigt, sådan er det.

Hvis en mand, der slæber med en stor skat, bliver kastet ud i arbejdsløshed i juli eller august måned, vil jeg tro, at han kun i de færreste tilfælde vil være i stand til at afvikle skatten inden valgdagen. Skulle en sådan mand ikke være kapabel til at ind-

[Alfred Jensen.]

træde i et kommunalt råd? Jeg kan ikke se, hvad der skulle være til hinder derfor; tværtimod ville jeg synes, det var rimeligt, at man også fik repræsentanter ind i kommunalrådene for den kategori, der stilles over for sådanne vanskeligheder, dem, der den ene gang efter den anden kommer ud for, at de ikke er i stand til at klare skatten på grund af arbejdsløshed eller på grund af økonomiske vanskeligheder, som de som sagt ikke selv er herre over.

Endvidere vil jeg pege på, at bare man har betalt skatten, indtil man træder ind i det kommunale råd, kan man ifølge forslaget godt fremover stå i restance. Hvis der skulle være nogen logik i forholdet, måtte man kræve, at den, der ikke betalte sin skat prompte, skulle udtræde af rådet, men det står der ikke noget om. Bare man klarer at betale indtrædelsesgebyret, kan man i øvrigt godt være uefterrettelig i pengesager i valgperioden. Der er altså ikke nogen reel saglig begrundelse for modstanden over for de ændringsforslag, jeg har stillet, og det er ret ejendommeligt, at det netop er det ærede medlem som repræsentant for socialdemokratiet, der taler så stærkt derimod. Det er altså ikke således, at netop dette parti føler, at der herved opretholdes noget, der er urimeligt, og som egentlig burde ud, og derfor skal der ydes et forsvar derfor, men jeg kan betro det ærede medlem og tinget, at man kan komme med alle de talemåder, man vil, til forsvar for denne bestemmelse; ude i befolkningen gælder de ikke, dér vil de veje såre lidt.

Hvad de syge angår, mente det ærede medlem, at det stemmemæssigt var ligeegyldigt, om de fik adgang til at stemme; valgets udfald ville blive det samme, enten de syge deltog i valget eller ej. Det er muligt, men det er jo ikke spørgsmålet. Det er hensynet til de syge. Jeg tror ikke, at der er særlig megen sygdom blandt de vælgere, der slutter op bag det kommunistiske parti, og jeg tror heller ikke, at det ville forrykke noget ved vort resultat. Når jeg har stillet

ændringsforslaget og talt for det den ene gang efter den anden, er det ikke ud fra et partipolitisk hensyn, men udelukkende af hensyn til de borgere, der også ønsker at deltage i valget, og som ikke har mulighed derfor. Det ærede medlem siger, at det kan være ligeegyldigt, hvad angår valget. Ja men hvis det skulle være rigtigt, så behøver man jo ikke at lave alt det med valg, så kunne man lave en gallupundersøgelse og lade den være bestemmende for, hvordan rådet skulle være. Vi har valg, for at befolkningen skal have mulighed for at afgive deres stemme, have mulighed for at få indflydelse på, hvorledes sammensætningen af de forskellige forsamlinger bør være fremefter.

Hvis stemmehemmeligholdelsen skal gælde med hensyn til de syge, må den også gælde for de søfarende og for folk, der er ude at rejse. Også her vil man have mulighed for at kontrollere, hvordan den, der stemmer pr. brev, har stemt. For hvis der er tale om den pågældendes familie, så kan jeg ikke indse, at det skulle være et argument for at forhindre en syg mand eller en syg kone i at stemme. At det skulle være brud på hemmeligholdelsen, at manden går hen og afhenter stemmesedlen, lader konen stemme og afleverer den, det argument er i virkeligheden alt for tyndbenet. Vi mener, der bør slås hul på den mur, der er lagt omkring de syge; der må åbnes mulighed for, at de syge kan komme til at stemme fremefter.

Jeg forstod på det ærede medlem hr. Holger Eriksen, at han var ganske enig med os i, at modtagelse af kommunehjælp ikke må få retsvirkninger. Så forstår jeg ikke, at man ikke har kæmpet stærkere og bedre for at opnå større resultater, end tilfældet er her. Når jeg ser på den måde, hvorpå forslaget er udformet, og hører, hvorledes det ærede medlem argumenterer, så har jeg nærmest indtryk af, at det ærede medlem og hans parti helst så, at der ikke var blevet talt om det spørgsmål. Vi kan ikke føje partiet i et sådant ønske. Vi har den opfattelse, at hvis spørgsmålet ikke rejses, hvis det ikke føres frem til debat her, får vi ikke den løsning,

[Alfred Jensen.]

som ikke alene arbejderklassen, men også det store, store flertal i Danmark er indstillet på: at det ikke skal være en begrundelse for udelukkelse fra deltagelse i valg, at man er fattig.

(Kort bemærkning).

Udvalgets ordfører (Holger Eriksen): Hvad angår de søfarendes og de bortrejstes mulighed for at afgive stemme, er det ordnet på en sådan måde, at hemmeligholdelsen i enhver henseende er tilgodeset; der er ingen, som kan komme til at kontrollere deres stemmeafgivning. Men det er ganske simpelt umuligt at gennemføre noget sådant for de syge; de kan ikke afgive deres stemme, uden at andre kan kontrollere, hvordan de stemmer. Jeg ved godt, at i Sverige kan de syge stemme, men ordningen har også medført, at man på det område har givet afkald på hemmeligholdelsen, og det er efter min mening en alt for dyr pris at betale.

Der blev sagt, at det var ulogisk, at en mand skal have betalt sin skat i det øjeblik han vælges, men bagefter godt kan skyldes for skatten. Efter min opfattelse er det nu ikke så ulogisk endda; for når det er fastslået, at en mand skal have betalt sin skat for at kunne blive valgt til medlem af et kommunalråd, vil det være således, at hvis det bliver oplyst, at et kommunalrådsmedlem senere er kommet til at stå i en større restance, vil han efter den offentlige mening være ukvalificeret til at vedblive at være medlem.

Alfred Jensen: Jeg deler ikke det ærede medlems opfattelse af vanskeligheden ved hemmeligholdelsen ved syges afstemning pr. brev. Hvis de syge har den opfattelse, at de ikke kan stemme pr. brev, uden at andre kan kontrollere det, har de jo den udvej at undlade at stemme, og jeg synes, man skal overlade til dem selv at afgøre, om de vil stemme.

Hvis en mand kan sidde i et kommunalt råd, selv om han ikke har betalt sin skat, er det urimeligt, at man ikke udtrykkelig skriver dette i loven. Det skulle vel ikke hænge sammen med, at man de steder, hvor man ønsker at få bestemte folk ind i rådet, kan betale den eventuelt skyldige skat for

vedkommende, som jo skal være betalt, for at han kan vælges til rådet, og bagefter, når vedkommende er valgt ind, behøver vælgerforeningen ikke mere at interessere sig for dette spørgsmål? Men så vil det være en urimelighed at have den bestemmelse, at vedkommende først skal have betalt skatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg.

Ændringsforslag nr. 1 af *Alfred Jensen m. fl.* (se sp. 948)
forkastedes med 129 stemmer mod 6.

Ændringsforslag nr. 2 af *Alfred Jensen m. fl.* (se sp. 948)
forkastedes med 130 stemmer mod 6.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Derpå foretoges der afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende ophævelse af visse bestemmelser om tab af valgret og valgbarhed til offentlige forsamlinger eller råd).

Ændringsforslag nr. 1 af *Alfred Jensen m. fl.* (se sp. 949)
forkastedes med 129 stemmer mod 6.

Ændringsforslag nr. 2 af *Alfred Jensen m. fl.* (se sp. 949)
forkastedes med 130 stemmer mod 6.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 27. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Fremsettelse af lovforslag.*

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om Nordisk Råd.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m. v.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om en tillægsafgift af visse motorkøretøjer m. v.

Mødet hævet kl. 15.

25. møde.

Onsdag den 27. november 1957 kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget mundtligt at fremsætte:

Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1958 til 31. marts 1959,

og skriftligt at fremsætte:

*Forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser og
forslag til lov om refusion for rutebiler.*

I skrivelse af dags dato meddeler landbrugsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om sundhedskontrol med planteskoleplanter.

I skrivelse af dags dato meddeler arbejds- og boligministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende rentegaranti for husmandskreditforeningernes kasseobligationer.

I skrivelse af dags dato meddeler ministeren for Grønland, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

*Forslag til arvelov for Grønland og
forslag til lov om ændring i lov for Grønland om indførselsafgifter m. v.*

Indfødsretsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v. Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal for det høje ting fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser.*

I marts 1955 forhøjedes forlystelsesafgiften af offentlige filmsforevisninger fra $\frac{3}{8}$ til $\frac{5}{11}$ af bruttoentréindtægten. Efter denne forhøjelse konstateredes imidlertid en nedgang i biografbesøget, og da det måtte antages, at denne nedgang i besøget væsentlig skyldtes den som følge af afgiftsforhøjelsen stedfundne forhøjelse af billetpriserne, ned-sattes afgiften ved lov af 9. juni 1956 til $\frac{7}{17}$ af bruttoentréindtægten.

Nedgangen i biografbesøget synes dog ikke at være standset, hvilket muligt står i forbindelse med det stadig stigende antal fjernseere. Af oplysninger, som jeg har fået forelagt af biografvejernes organisationer, fremgår det, at der i 1956 er solgt ca. 5 mill. færre biografbilletter end året forud. Denne udvikling har medført en vanskelig situation ikke alene for de små biografer, for hvilke man allerede i 1955 indførte en lempelsesordning, men også for andre biografer, og under hensyn hertil foreslås det i lovforslaget at lempe forlystelsesafgiften af filmsforevisninger, men således at lempelsen kommer biografvejerne til gode. Biografvejernes organisationer har fremsat ønske om, at denne lempelse af hensyn til beregningen af filmslejen på samme måde som i Norge ydes i form af, at en andel af forlystelsesafgiften tilbagebetales biografvejerne.